

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 11. oktober 2012
Sagsnr.: 17358
Dok.nr.: 443830

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 20. september 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 457 (Alm. del) som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Clausen (EL).

Spørgsmål 457:

”Ministeren bedes forklare, hvorfor anvendelsen af forsøgsdyr er steget fra 2010 til 2011 samt oplyse, hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at væksten i anvendelsen af forsøgsdyr fra 2010-2011 stoppes. Endvidere bedes ministeren tilkendegive, om hun er enig i, at anvendelsen af forsøgsdyr skal reduceres mest muligt.”

Svar:

Vi skal hele tiden arbejde for at fremme alternativer til dyreforsøg – bl.a. med henblik på at erstatte brugen af levende dyr til forsøg, så snart dette er videnskabeligt muligt. Det er dog også vigtigt, at vi samtidig arbejder for at forfine forholdene – både før, under og efter forsøgene – for de dyr, som det fortsat er nødvendigt at bruge. Ligesom vi skal søge at begrænse antallet af anvendte dyr i det enkelte forsøg, men med opnåelse af den samme mængde viden. De såkaldte 3R - **R**eplacemnet, **R**efinement og **R**eduction.

Jeg forventer primo 2013 at offentliggøre en national strategi, der vil fastlægge og beskrive tiltag inden for fremme af forskning, udvikling og validering af alternative metoder og formidling af oplysninger herom. Strategien vil endvidere fastlægge opgavefordelingen og samarbejdet mellem aktørerne på dyreforsøgsområdet.

For så vidt angår hvorfor anvendelsen af forsøgsdyr er steget fra 2010 til 2011, har jeg anmodet Dyreforsøgstilsynet om en udtalelse.

Dyreforsøgstilsynet har oplyst følgende:

”Der er fra 2010 til 2011 sket en stigning i antallet af dyr brugt til forsøg. I 2010 blev 271.108 dyr brugt til forsøg, mens tallet i 2011 er 282.840. Antallet af dyr brugt til forsøg var i 2009 293.836. Der er således ikke tale om en generel stigning i anvendelsen af forsøgsdyr. Derimod synes den forskningsmæssige indsats år for år at variere og dermed have indflydelse på stigning eller reduktion i det samlede antal forsøgsdyr.

Stigningen fra 2010 til 2011 skyldes i overvejende grad, at antallet af fisk anvendt til forsøg er steget meget. I 2010 blev der anvendt 27.780 fisk til forsøg, mens antallet i 2011 er steget til 51.159. Derimod er antallet af de mere traditionelle forsøgsdyr som mus og rotter faldet fra hhv. 154.963 og 69.186 i 2010 til hhv. 141.991 og 67.159 i 2011.

Ifølge de statiske indberetninger fra forsøgsdyrsbrugerne er en stor del af fiskene, i alt 24.968 dyr i 2011, anvendt til undersøgelser af menneskelige nerve- og sindslidelser. Dette tal var i 2010 på 5.480 dyr. Særligt zebrafisk bliver i den forbindelse anvendt til at studere udviklings- og adfærdsændringer hos dyr, der udsættes for forskellige neurologisk aktive stoffer, der potentielt kan udvikles til nye lægemidler til mennesker.

Zebrafisk bliver også ofte brugt i forbindelse med studier af udvikling af organer i de tidlige stadier. Dette sker blandt andet fordi, zebrafiskelarver er gennemsigtige i hele perioden, inden de udvikler sig til voksne individer. Hermed kan blandt andet ændringer i organudviklingen umiddelbart studeres.

Denne brug af zebrafisk er bl.a. et resultat af 3R-bestræbelser (forfinelse, begrænsning og erstatning), der forfiner de traditionelle undersøgelser, hvor man normalt anvender mus og rotter. Forfinelse er en af de 3R-procedurer, som konstant er i fokus, når Rådet for Dyreforsøg vurderer, om der kan gives tilladelse til forsøg med dyr.

Mange fisk anvendes også til studier af vaccination af fisk under farmet opdræt. Ved at kunne udvikle effektive vacciner mod de almindeligt forekommende sygdomme hos opdrætsfisk, kan brugen af antibiotika i fiskeopdræt mindskes og herigennem reducere risiko for udvikling af resistens hos dyr og mennesker.

Det fremgår af bekendtgørelse af lov om dyreforsøg nr. 1306 af 23. november 2007 § 6, stk. 1, at ved valg af fremgangsmåder skal vælges den, der medfører færrest dyr, forvolder mindst smerte, lidelse eller varigt mén osv. Denne bestemmelse er i lov om ændring af lov om dyreforsøg m.v. nr. 612 af 14. juni 2011, der træder i kraft 1. januar 2013, udvidet med følgende sætning: ”I det omfang det er muligt, skal der anvendes dyrearter, der er mindst disponeret for at opleve smerte, lidelse, angst eller varigt mén.”

Selvom det vurderes, at fisk kan vise tegn på smerte, lidelse og angst og få varig mén, er der generel videnskabelig enighed om, at fisk er mindre disponeret for dette set i forhold til pattedyr som mus og rotter. Forfinelse af forsøg med dyr, der er mindre disponeret for at opleve smerte, lidelse, angst eller varigt (brug af de 3R'er), kan dog bevirke, at det samlede antal af forsøgsdyr i en periode stiger.

Rådet for Dyreforsøg har fokus på at mindske antallet af forsøgsdyr, men den årlige statistik med angivelse af det samlede antal anvendte forsøgsdyr skal således ses i sammenhæng med fordelingen af de enkelte dyrearter og den samlede belastning, forsøgsdyrene vurderes at blive udsat for. Mere præcise oplysninger herom forventes at fremgå af rådets beretninger i de kommende år som følge af bl.a. implementering af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/63/EU af 22. september 2010 om beskyttelse af dyr, der anvendes til videnskabelige formål.”

Mette Gjerskov

/ Brit Gotthard Jensen